

UUSI ELOONJÄÄMISOPPI; OPINTOPIIRIN 1. TEEMAISTUNTO

Aika: Torstaina 6.3.2025 klo 18.00–19.30

Paikka: Loviseholminpolku 8, (Sompasaari) monitoimisal.

Saapumisohteet: Raticalla nro 13 suuntaan Knihti, pysäkki ”Sompasaari”. Korttelin sisäpihalle heti ratikkapysäkin kohdalta portaita ylös ja pihan vastakkaiseen nurkkaan. Tai, Priki Johannan kujalta korttelin sisäpihalle ja vastakkaiseen nurkkaan. Monitoimisal pihatasossa. Ulkokengät pois sisällä (ota villasukat mukaan).

Ilmoittautuminen kurssille: eloonjaamisoppi@ekosaatio.fi (nimi, s-postiosoite ja puh. nro)

Kirjan läpikäynti yhdeksällä teemaistunnolla (kurssin esittely <https://ekosaatio.fi/uusi-eloonjaamisoppi/>)

Ekosäätiön toimeksiannosta kirjoitettu Innon kustantamana toteutettu Uusi eloonjäätimisoppi soveltuu sekä yleissivistäväksi että ympäristökysymyksiä syventävästi käsitteleväksi oppikirjaksi. Parhaiten kirjan käsitteistö sekä evoluutioteoriaa tulkitseva ja ekosysteemiperustainen tarkastelukehikko avautuvat kurssimuotoisesti tai lukupiirien keskusteluissa. Oppilaitoksissa kurssia kirjasta järjestävät sekä luku- tai opintopiirit voivat toki itse päättää tavasta, jolla käsittelevät kirjaa. Kuitenkin katsomme, että seuraavalla teemoituksella ja tutustumisjärjestyksellä Uuden eloonjäätimisopin keskeinen sisältö olisi parhaiten tavoitettavissa.

Uutta eloonjäätimisoppia voi tarkastella toisaalta tiukan tieteellisesti mm. vertaillen sitä muihin tapoihin tulkita evoluutiota, tekoälyn kehitysmahdollisuuksia, instituutioiden tapoja toimia tulevaisuudessa tai erilaisille elollisille myönnettävää itseisarvoa. Toisaalta kirjan läpikäynti tarjoaa myös aktiivista yhteiskunnallista osallistumista edistävälle lukupiireille pohjan keskusteluille siitä, miten tulisi toimia, kun jo on ylitetty turvalliset rajat ilmastonmuutoksen ja lajikadon ohella vielä neljässä muussakin luonnon prosessissa. Kirja pohjustaa myös hyvin keskustelua siitä, kuinka eläinten kohtelussa ja käytettävässä ravinnossa tulisi painottaa ihmisten terveyttä, kivun/kuoleman tuottamista eläimille ja lajien moninaisuutta riippumatta moninaisuuden hyödyistä tai haitoista ihmisille. Yksi kestävän kehityksen kannalta maailmanlaajuisesti lupaava toimintamalli on asteittain kehitettävä perustulo, Koska se voi olla tärkeä tapa naisten aseman parantamisen ja koulutuksen ohella hillitä edelleen hallitsematonta väestönkasvua Afrikassa, siitä on perusteltua keskustella maailman yhteisvaurauden ohella osana lisääntymisen teemaa samalla kun pohditaan syntyvyyden alenemista alle väestön uusiintumistason Euroopassa ja Aasian kehittyneimmissä maissa.

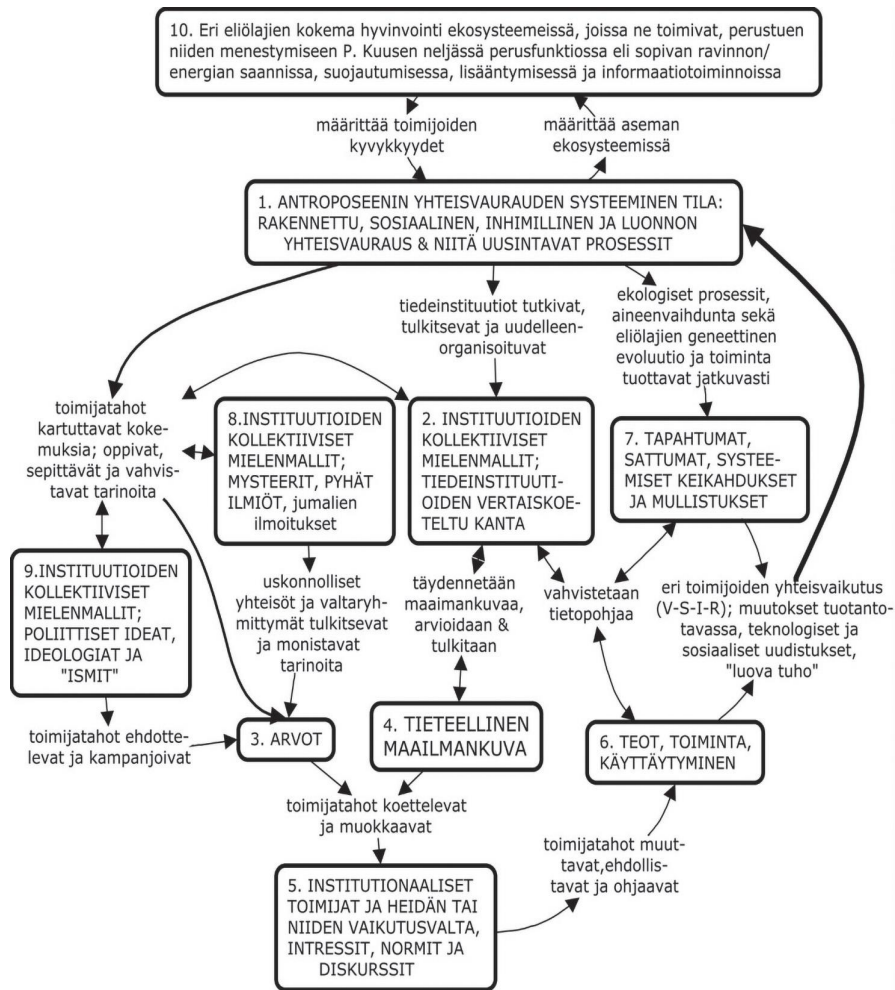
Seuraava yhdeksän teemaistunnon kurssiehdotus on yhdistelmä/kompromissi kirjan tieteellisen tarkastelun ja kirjan mahdollistaman arvokeskustelun välillä. Teemaistunnot esitetään järjestettäväksi pääsääntönä niin, että niissä edetään kirjan alusta sen loppuun. Peräkkäisiä sessioita on myös mahdollista yhdistää. Johdattelevat kolme sessiota on perusteltua toteuttaa aluksi – ehkä kaksi ensimmäistä yhdistäen - mutta myöhempien sessioiden järjestystä voi myös vaihtaa tai sessioita yhdistellä kiinnostuksen mukaan. Kurssi on toteutettavissa syksyn tai kevään aikana istuntoina noin kahden viikon välein.

Ekosäätiö voi hakemuksesta sponsoroida ainakin ensimmäisiä kirjasta tätä opiskelumallia soveltaen käyttäviä luku- tai opintopiirejä siten, että piirille lahjoitetaan yksi Uusi eloonjäätimisoppi -kirja. Jos

opintopiiri/lukupiiri toteutetaan seuraavina teemallisina sessioina ja sillä on Ekosäätiön päteväksi arvioima vetäjä, vähintään 8 tilaisuuteen osallistuvalla ja ainakin yhdessä sessiossa teemaan johdattavalle, voidaan antaa todistus kirjaan perehtymisestä. Kursseja kirjasta järjestävät oppilaitokset voivat toki myös omilla ehdoillaan antaa opintosuorituksia kirjaan tutustumisesta.

1. Uuden eloonjäämisopin tausta (s.11–39)

Sessiossa keskustellaan alustavasti Pekka Kuusen vuonna 1982 esittämästä neljästä lajin elossa säilymisen perusvaatimuksesta eli ravinto/energia; suojautuminen; lisääntyminen/lajin yksilöiden vaurioiden parantaminen tai korjaaminen; sekä informaatiotoiminnot. Jaksossa esitellään myös toimijuuden tarkastelukehikko käsittekartan muodossa. Käsittekartassa otetaan käyttöön myös kirjan avainkäsite elollisten lajien geeneihin rinnastuva instituution kollektiivinen mielenmalli.

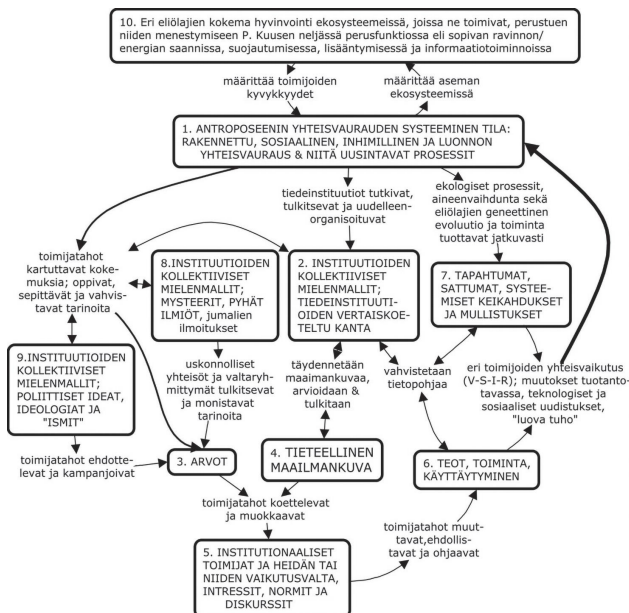
Käsittekartta. Toimijuuden tarkastelukehikko antroposeenissa. (S.Rouhinen & O.Kuusi)

Yhdeksän teemaistunnon kurssiehdotus on yhdistelmä/kompromissi kirjan tieteellisen tarkastelun ja kirjan mahdollistaman arvokeskustelun välillä. Johdattelevat kolme sessiota on perusteltua toteuttaa aluksi – ehkä kaksi ensimmäistä yhdistäen - mutta myöhempien sessioiden järjestystä voi myös vaihtaa tai sessioita yhdistellä kiinnostuksen mukaan.

1. teemaistunto: Uuden elonjäämisopin tausta (s.11–39)

Teemaistunnon fasilitaattorit: Dosentti, FT **Osmo Kuusi** ja Ekosäätiön puheenjohtaja YTT **Sauli Rouhinen**. Vieraileva asiantuntija professori emeritus **Antti Hautamäki**. Teemaistuntoihin osallistuvat mahdollisuuksien mukaan myös muut Uusi elonjäämisoppi-kirjan kirjoittajat.

Sessiossa keskustellaan alustavasti Pekka Kuusen vuonna 1982 esittämästä neljästä lajin elossa säilymisen perusvaatimuksesta eli ravinto/energia; suojautuminen; lisääntyminen/lajin yksilöiden vaurioiden parantaminen tai korjaaminen; sekä informaatiotoiminnot. Jaksossa esitellään myös toimijuuden tarkastelukehikko käsittekartan muodossa. Käsittekartassa otetaan käyttöön myös kirjan avainkäsite elollisten lajien geneihin rinnastuva instituution kollektiivinen mielenmalli.

Käsittekartta. Toimijuuden tarkastelukehikko antroposeenissa. (S.Rouhinen & O.Kuusi)

Kyseessä on pilottikurssin ensimmäinen istunto, jossa sovitaan osallistujien kesken seuraavien teemaistuntojen ajankohdat – pääsääntöisesti torstaisin kahden viikon välein. Samoin sovitaan istuntojen perusjuoksutus sekä mahdollisesti suositeltava oheislukemisto. Istuntoihin pyritään saamaan myös vieraileva asiantuntija, johon kirjassa on viitattu. Tarkoituksena on jatkaa vuoropuhelua merkittävien suomalaisten tutkijoiden kanssa käsiteltävänä olevasta temasta.

Kurssin istuntoja ei tallenneta eikä niitä välitetä etänä. Pilottikurssilla etsitään istunnoille parasta sovellettavaa dynamiikkaa.

